

БАЯН-ӨЛГИЙ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Баяннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Аудитын код: БӨА-2024/03/НА-СТА-ТТЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn
Өлгий хот
2024 он

Баян-Өлгий аймаг дахь Төрийн аудитын газрын дарга,
тэргүүлэх аудитор: Ж.Айгүл
Утас: 70422954 Цахим хаяг: aigulj@audit.gov.mn
Аудитын менежер: Х.Женисбек
Утас: 70422930 Цахим хаяг: jenisbekh@audit.gov.mn
Аудитор: Б.Үүрийнтуяа
Утас: 90832211 Цахим хаяг: uuriintuya.b@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

АГУУЛГА

1. Хараат бус аудиторын дүгнэлт
 2. Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл
 3. Санхүүгийн тайлангийн тодруулга.....
 - 3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа
 - 3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин.....
 - 3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал
 - 3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлт
 4. Аудитын тайлан
 - 4.1 Ерөнхий зүйл
 - 4.2 Материаллаг байдал
 - 4.3 Төрийн хэмнэлтийн хуулийн хэрэгжилт.....
 - 4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал
 - 4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт
 - 4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал
5. Аудитын илрүүлэлт
 6. Аудитаар илэрсэн буруу илэрхийллийн нэгтгэл

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
АОУС	Аудитын Олон Улсын стандарт
ҮАГ	Үндэсний аудитын газар
ЗДТГ	Засаг даргын тамгын газар
ТТЗ	Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

**БАЯН-ӨЛГИЙ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

83129 Өлгий, Баян-Өлгий аймаг
Утас/Факс: (976) 7042-2054
E-mail: bayanulgi@audit.gov.mn

БАЯННУУР СУМЫН ЗАСАГ ДАРГЫН
ОРЛОГЧ К.ЕРБОЛАТ ТАНАА

2024.03.25 № 357
танай _____ -ны № _____ -т

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.2-д заасны дагуу Баяннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн нэгтгэсэн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Баяннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, нэгдсэн төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлантай холбоотой онцлох асуудал гараагүй.

Аудитын гол асуудал

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд анхаарал татах асуудал байхгүй байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Аудит, аудиторын хариуцлага, аудитын тайлангийн тухай хэрэглэгчдэд хамаатай бөгөөд санхүүгийн тайланд толилуулаагүй, тодруулаагүй асуудал

00402457

байхгүй.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Ж.АЙГҮЛ

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

/мянган төгрөгөөр/

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>454,225.06</u>	<u>694,786.47</u>
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	264,319.79	501,105.30
311	Кассанд байгаа бэлэн мөнгө	-	-
31110	Төгрөг	-	-
31140	Касс арилжааны банк	-	-
312	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	264,319.79	501,105.30
3121	Төгрөг	264,319.79	501,105.30
31211	Төрийн сангийн харилцах	264,319.79	501,105.30
31215	Нэмэлт санхүүжилтийн харилцах	-	-
33	АВЛАГА	186,866.71	190,555.06
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	3,175.44	3,294.50
33200	Төлбөртэй үйлчилгээний авлага	-	-
335	Бусад авлага	3,430.90	3,430.90
3351	Байгууллагаас авах авлага	3,430.90	3,430.90
336	Зээлийн авлага	180,260.36	183,829.66
3361	Дотоод эх үүсвэрээс олгосон зээлийн авлага	180,260.36	183,829.66
33612	Хувь хүмүүст олгосон зээл	180,260.36	183,829.66
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	3,038.56	3,126.11
354	Хангамжийн материал	2,288.56	2,376.11
35410	Бичиг хэргийн материал	150.73	210.73
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	1,073.90	1,073.90
35440	Түлш, шатах тослох материал	1,063.93	1,091.48
35600	Мал амьтад	750.00	750.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>647,321.47</u>	<u>674,633.39</u>
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	647,321.47	674,633.39
392	Биет хөрөнгө	624,925.47	647,802.59
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	545,358.34	564,924.24
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(129,097.65)	(146,113.11)
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	155,305.64	146,315.64
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(129,369.29)	(115,028.18)
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	130,730.45	156,190.45
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(92,657.36)	(116,437.59)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	31,753.44	22,885.76
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(24,532.42)	(15,463.64)
39209	Зам, гүүрийн байгууламж	6,434.50	6,434.50
39210	Хуримтлагдсан элэгдэл	(600.00)	(600.00)
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	308,362.02	323,140.02
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	(177,046.20)	(178,729.49)
39217	Ном	284.00	284.00
393	Биет бус хөрөнгө	22,396.00	26,830.80

Баяннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

39301	Программ хангамж	549.30	549.30
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(549.30)	(549.30)
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	22,396.00	26,830.80
39304	Хуримтлагдсан элэгдэл	-	-
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	<u>1,101,546.52</u>	<u>1,369,419.85</u>
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	<u>24,015.11</u>	<u>9,844.73</u>
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	24,015.11	9,844.73
413	Өглөг	24,015.11	9,844.73
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	5,111.55	1,212.94
41320	Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг	-	-
4136	Бусад өглөг	18,903.56	8,631.79
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	18,903.56	8,631.79
41362	Хувь хүмүүст төлөх өглөг	-	-
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	<u>1,077,531.41</u>	<u>1,359,575.12</u>
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	1,077,531.41	1,359,575.12
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	410,304.24	410,304.24
51101	Өмч: -Орон нутгийн төсвийн хөрөнгө	410,304.24	410,304.24
512	Хуримтлагдсан үр дүн	494,802.06	804,436.82
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	4,721,523.44	522,393.12
51220	Тайлант үеийн үр дүн	(4,226,721.38)	282,043.71
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	172,425.11	144,834.06
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	<u>1,101,546.52</u>	<u>1,369,419.85</u>

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

/мянган төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	1,160,916.16	1,902,113.37
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	226,801.29	376,014.68
110	Орлогын албан татвар	196,212.26	326,006.84
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	236,484.72	374,406.35
110001	Цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрх	220,955.60	321,401.63
110002	Үйл ажиллагааны орлого	12,002.24	1,257.37
110003	Хөрөнгийн орлого	18.88	50,677.35
110004	Хөрөнгө борлуулсны орлого	3,508.00	1,070.00
1101	Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт	(40,272.46)	(48,399.51)
110101	Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт	(40,272.46)	(48,399.51)
113	Хөрөнгийн албан татвар	15,602.50	39,498.08
113001	Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татвар	60.00	50.00
113002	Бууны албан татвар	1,860.00	2,970.00

Баяннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

113004	Малд ногдуулах албан татвар	13,682.50	36,478.08
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	14,986.53	10,509.76
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	7,310.20	647.00
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	5,560.20	647.00
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	1,750.00	0.00
1181	Газрын төлбөр	744.32	6,971.66
118101	Газрын төлбөр	744.32	6,971.66
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	6,932.01	2,891.10
118201	Ойн нөөц ашигласны төлбөр	2,598.19	2,791.10
118202	Ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр	4,333.82	100.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	86,350.57	117,052.20
120	Нийтлэг татварын бус орлого	86,350.57	117,052.20
120002	Хүүгийн орлого	28,984.69	-
120003	Торгуулийн орлого	17,072.00	11,301.50
120004	Төсөвт байгууллагын өөрийн орлого	-	25,712.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	-	5,762.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	-	19,950.00
120009	Бусад орлого	148.42	800.00
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого-Үндсэн хөрөнгө	40,145.47	79,238.70
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого-Бараа материал	-	-
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	847,764.30	1,409,046.49
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	22,379.60	6,508.09
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	18,000.00	-
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	4,379.60	6,508.09
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	825,384.70	1,402,538.40
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	600,395.10	1,115,171.70
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	224,989.60	287,366.70
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	974,017.15	1,457,918.12
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	974,017.15	1,457,918.12
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	916,333.65	1,387,638.22
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	447,340.11	455,572.58
210101	Үндсэн цалин	436,230.18	306,736.64
210102	Нэмэгдэл	3,773.91	131,820.37
210104	Урамшуулал	7,336.03	17,015.57
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	54,901.14	56,919.67
210201	Тэтгэврийн даатгал	49,005.54	38,745.50
210202	Тэтгэмжийн даатгал	1,467.70	3,800.92
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1,174.50	4,553.73
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	294.00	752.80
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	2,959.40	9,066.71

Баяннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	317,576.20	60,178.50
210301	Гэрэл, цахилгаан	14,571.66	1,014.10
210302	Түлш, халаалт	303,004.54	59,164.40
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	17,225.83	31,560.47
210401	Бичиг хэрэг	1,452.20	2,514.80
210402	Тээвэр, шатахуун	13,246.93	25,324.37
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	2,238.70	2,189.50
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	-	327.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	88.00	4.80
210407	Аж ахуйн материал худалдан авах зардал	200.00	1,200.00
2105	Нормативт зардал	257.00	-
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	257.00	-
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	10,554.15	1,132.60
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	35.00	818.90
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	-	53.10
210604	Урсгал засвар	10,519.15	260.60
2107	Томилолт, зочны зардал	3,266.50	4,516.00
210702	Дотоод албан томилолт	3,266.50	4,516.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	1,587.45	4,193.40
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	599.40	3,307.10
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	381.30	66.90
210803	Даатгалын үйлчилгээ	35.85	30.90
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	62.54	103.70
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	398.70	503.50
210807	Газрын төлбөр	37.30	131.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	2.36	11.50
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	70.00	38.80
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	63,625.28	773,565.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	28,112.40	716,729.42
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	500.00	736.80
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	35,012.88	56,098.78
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	57,683.50	70,279.90
2131	Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг	21,626.00	-
213101	Засгийн газрын дотоод шилжүүлэг	21,626.00	-
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	36,057.50	70,279.90
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	-	59,677.70
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	29,744.30	-
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	-	9,888.20
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	6,313.20	-

Баяннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	-	714.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	-	-
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	-	-
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	-	-
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	-	-
220001	Барилга байгууламж	-	-
221001	Их засвар	-	-
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	<u>186,899.01</u>	<u>444,195.25</u>
145	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ОРЛОГЫН ДҮН	-	-
145002	Үндсэн хөрөнгө, бараа материал худалдсаны олз	-	-
145003	Хөрөнгө оруулалтын олз	-	-
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	4,413,620.38	162,151.54
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз	-	-
225010	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал-Үндсэн хөрөнгө	4,145,516.26	162,151.54
225011	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал-Бараа материал	268,104.13	-
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)	(4,413,620.38)	(162,151.54)
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	<u>(4,226,721.38)</u>	<u>282,043.71</u>

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

/мянган төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	<u>1,163,773.97</u>	<u>1,883,305.37</u>
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	<u>226,801.29</u>	<u>376,014.68</u>
110	Орлогын албан татвар	196,212.26	326,006.84
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	236,484.72	374,406.35
110001	Цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрх	220,955.60	321,401.63
110002	Үйл ажиллагааны орлого	12,002.24	1,257.37
110003	Хөрөнгийн орлого	18.88	50,677.35
110004	Хөрөнгө борлуулсны орлого	3,508.00	1,070.00
1101	Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт	(40,272.46)	(48,399.51)
110101	Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт	(40,272.46)	(48,399.51)
113	Хөрөнгийн албан татвар	15,602.50	39,498.08
113001	Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татвар	60.00	50.00
113002	Бууны албан татвар	1,860.00	2,970.00
113004	Малд ногдуулах албан татвар	13,682.50	36,478.08
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	14,986.53	10,509.76
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	7,310.20	647.00
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	5,560.20	647.00

Баяннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	1,750,000.00	0.02
1181	Газрын төлбөр	744.32	6,971.66
118101	Газрын төлбөр	744.32	6,971.66
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	6,932.01	2,891.10
118201	Ойн нөөц ашигласны төлбөр	2,598.19	2,791.10
118202	Ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр	4,333.82	100.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	89,208.38	98,244.20
120	Нийтлэг татварын бус орлого	89,208.38	98,244.20
120002	Хүүгийн орлого	28,984.69	-
120003	Торгуулийн орлого	17,072.00	11,301.50
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	43,003.28	86,142.70
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	43,003.28	66,192.70
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	-	19,950.00
120009	Бусад орлого	148.42	800.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	847,764.30	1,409,046.49
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	22,379.60	6,508.09
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	18,000.00	-
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	4,379.60	6,508.09
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	825,384.70	1,402,538.40
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	600,395.10	1,115,171.70
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	224,989.60	287,366.70
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	1,117,847.98	1,477,073.20
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,117,847.98	1,477,073.20
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	865,819.91	1,406,793.30
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	434,518.26	464,302.96
210101	Үндсэн цалин	325,295.79	315,467.02
210102	Нэмэгдэл	67,191.24	131,820.37
210104	Урамшуулал	13,203.43	17,015.57
210105	Гэрээт ажлын хөлс	28,827.79	-
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	53,037.10	57,513.90
210201	Тэтгэврийн даатгал	35,968.30	39,109.40
210202	Тэтгэмжийн даатгал	4,261.00	4,601.20
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,409.20	3,680.80
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	852.70	920.20
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	8,545.90	9,202.30
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	316,699.36	60,178.50
210301	Гэрэл, цахилгаан	14,571.66	1,014.10
210302	Түлш, халаалт	302,127.70	59,164.40
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	17,087.70	30,172.52
210401	Бичиг хэрэг	1,323.20	2,528.80
210402	Тээвэр, шатахуун	13,377.60	25,093.62

Баяннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	2,298.90	2,189.50
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	-	327.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	88.00	33.60
2105	Нормативт зардал	457.00	-
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	457.00	-
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	10,554.15	1,076.80
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	35.00	763.10
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	-	53.10
210604	Урсгал засвар	10,519.15	260.60
2107	Томилолт, зочны зардал	3,266.50	4,516.00
210702	Дотоод албан томилолт	3,266.50	4,516.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	1,650.45	5,466.40
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	662.40	4,550.20
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	381.30	66.90
210803	Даатгалын үйлчилгээ	35.85	30.90
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	62.54	103.70
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	398.70	503.50
210807	Газрын төлбөр	37.30	131.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	2.36	11.50
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	70.00	68.70
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	28,549.40	783,566.22
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	27,696.40	782,829.42
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	853.00	736.80
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	252,028.07	70,279.90
2131	Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг	215,970.57	-
213101	Засгийн газрын дотоод шилжүүлэг	215,970.57	-
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	36,057.50	70,279.90
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	-	59,677.70
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	36,057.50	-
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	-	9,888.20
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	-	714.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	-	-
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг		
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	<u>45,925.99</u>	<u>406,232.17</u>
4	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (4)	-	-
140001	Үндсэн хөрөнгө борлуулсны орлого		
140002	Улсын төсвөөс олгосон зээл		
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	1,438.10	169,446.66

Баяннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	1,438.10	169,446.66
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	1,438.10	169,446.66
220001	Барилга байгууламж	-	77,891.94
221001	Их засвар	-	10,516.60
223001	Бусад хөрөнгө	-	76,866.12
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	1,438.10	4,172.00
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	<u>(1,438.10)</u>	<u>(169,446.66)</u>
	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
14	Бусад эх үүсвэр	-	-
145004	Дотоод эх үүсвэрээс олгосон зээлээс эргэж төлөгдөх		
145005	Дамжуулан зээлдүүлэх зээлээс эргэж төлөгдөх		
7	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	=	=
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	44,487.89	236,785.51
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	219,831.90	264,319.79
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	264,319.79	501,105.30

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

/мянган төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
C01	2022 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	1,669,802.48	2,360,161.36	1,281,039.89	5,311,003.72
C02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	(1,259,498.23)	(2,187,736.24)	3,440,483.55	(6,750.93)
C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	410,304.24	172,425.11	4,721,523.44	5,304,252.79
C04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт				-
C05	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний бууралт				-
C07	Тайлант үеийн үр дүн			(4,226,721.38)	(4,226,721.38)
C08	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	410,304.24	172,425.11	494,802.06	1,077,531.41
D01	2023 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	410,304.24	172,425.11	494,802.06	1,077,531.41
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт			27,591.06	27,591.06
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	410,304.24	172,425.11	522,393.12	1,105,122.47
D05	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт, бууралт		(27,591.06)		(27,591.06)
D08	Тайлант үеийн үр дүн			282,043.71	282,043.71
D09	2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	410,304.24	144,834.06	804,436.82	1,359,575.12

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

/мянган төгрөгөөр/

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	2,025,548.90	1,641,561.77

Баяннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,573,669.00	1,476,287.11
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,503,389.10	1,406,007.21
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	466,933.20	463,603.59
210101	Үндсэн цалин	317,258.70	315,467.02
210102	Нэмэгдэл	133,358.30	131,820.37
210104	Урамшуулал	16,316.20	16,316.20
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	57,513.90	57,513.90
210201	Тэтгэврийн даатгал	39,109.40	39,109.40
210202	Тэтгэмжийн даатгал	4,601.20	4,601.20
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,680.80	3,680.80
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	920.20	920.20
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	9,202.30	9,202.30
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	799,159.20	767,665.08
210301	Гэрэл, цахилгаан	22,931.90	21,175.93
210302	Түлш, халаалт	776,227.30	746,489.15
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	27,007.60	26,755.80
210401	Бичиг хэрэг	2,569.00	2,528.80
210402	Тээвэр, шатахуун	21,653.00	21,652.90
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	2,401.00	2,189.50
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	327.00	327.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	57.60	57.60
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	9,730.70	9,287.79
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	923.10	923.10
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	71.00	53.10
210604	Урсгал засвар	8,736.60	8,311.59
2107	Томилолт, зочны зардал	4,295.00	3,698.00
210702	Дотоод албан томилолт	4,295.00	3,698.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	10,869.80	5,666.40
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	9,773.20	4,683.20
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	97.40	66.90
210803	Даатгалын үйлчилгээ	30.90	30.90
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	103.70	103.70
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	82.90	-
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	570.50	570.50
210807	Газрын төлбөр	131.00	131.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	11.50	11.50
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	68.70	68.70
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	127,879.70	71,816.65
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	126,800.00	70,791.85
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	1,079.70	1,024.80
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	70,279.90	70,279.90
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	70,279.90	70,279.90

Баяннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	59,677.70	59,677.70
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	9,888.20	9,888.20
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	714.00	714.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	451,879.90	165,274.66
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	451,879.90	165,274.66
220001	Барилга байгууламж	268,151.60	77,891.94
221001	Их засвар	15,791.20	10,516.60
223001	Бусад хөрөнгө	167,937.10	76,866.12
13	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	2,025,548.90	1,807,704.66
1320	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	1,905,548.90	1,721,561.96
132001	Орон нутгийн төсвөөс	1,618,182.20	1,434,195.26
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	287,366.70	287,366.70
120004	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	120,000.00	86,142.70
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	120,000.00	66,192.70
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	-	19,950.00
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		243,714.46
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		409,857.35
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	2	2
610001	Төсвийн байгууллага	2	2
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	27	27
620001	Удирдах ажилтан	9	9
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	10	10
620003	Үйлчлэх ажилтан	5	5
620004	Гэрээт ажилтан	3	3
65	ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ	27	27
650001	Төрийн захиргааны албан хаагч (ТЗ)	10	10
650009	Төрийн үйлчилгээний бусад албан хаагч (ТҮ)	7	7
650010	Гэрээт ажилтан	3	3
650011	Улс төрийн албан хаагч (УТ)	7	7

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт санхүүжилтийн тайлан

/мянган төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Гүйцэтгэл
I	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	22,379.60	6,508.09
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	22,379.60	6,508.09
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	22,379.60	4,958.09
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	-	699.37
210104	Урамшуулал		699.37
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	3,179.60	3,440.72
210402	Тээвэр, шатахуун	3,109.60	3,440.72
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	70.00	-

Баяннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	2,000.00	-
210604	Урсгал засвар	2,000.00	
2107	Томилолт, зочны зардал	700.00	818.00
210702	Дотоод албан томилолт	700.00	818.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	16,500.00	-
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	16,500.00	
2133	Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	-	1,550.00
213403	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, төвлөрүүлэх шилжүүлэг	-	1,550.00
II	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	22,379.60	6,508.09
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	22,379.60	6,508.09
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	22,379.60	-
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	-	6,508.09
IV	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(II)-(I)		
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		

3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА

3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа

Байгууллагын үйл ажиллагааны чиглэл, зорилго, зорилтын талаар

Баяннуур сумын Засаг дарга нь эдийн засаг, нийгмийн асуудлаар бие даан шийдвэр гаргах, төрийн бодлого, хууль тогтоомжийн биелэлтийг хэрэгжүүлэх, иргэдэд үзүүлэх засаг захиргааны болон нийгмийн үйлчилгээг зохион байгуулах, хяналт тавих чиг үүрэг бүхий байгууллага юм.

Тайлант оны зорилгыг “Удирдлагын орчин үеийн дэвшилттэй арга барил, туршлагыг нэвтрүүлэн, төрийн албаны ажилтны мэдлэг, чадварыг ахиулж, төрийн байгууллагын чадавхыг дээшлүүлэх чадвартай бүтээгдэхүүн, үйлчилгээг бий болгох, хууль тогтоомж, хөгжлийн бодлого, стратеги төлөвлөгөө, зорилтыг хэрэгжүүлэх ажлыг зохион байгуулж, хяналт тавих, хуулийн хүрээнд ажиллах” гэж тодорхойлсон байна.

Дээрх зорилгын хүрээнд “Төрийн үйлчилгээг ард иргэдэд хөнгөн шуурхай үйлчлэх, хууль тогтоомжийг хүргэж ойлгуулах, төсвийг зүй зохистой зарцуулах, ил тод болгох” гэсэн зорилтыг дэвшүүлэн ажилласан байна.

3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин

Байгууллагын үйл ажиллагаа явуулж буй хууль эрх зүйн орчны талаар

Баяннуур сумын Засаг дарга нь Засаг, захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хууль, Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль болон бусад хууль тогтоомжуудыг үйл ажиллагаандаа мөрдөж ажилласан байна.

Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрддөг хууль тогтоомж болон бодлого чиглэлд өөрчлөлт ороогүй байна.

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж буй дотоод хяналтаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний

Баяннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөтэй байна гэж үзлээ.

Аймгийн Засаг даргын дэргэдэх Санхүүгийн хяналт, аудитын алба нь тус аймгийн төсөвт байгууллагуудын санхүү, бүртгэлийн үйл ажиллагаанд хяналт тавих чиг үүрэг бүхий байгууллага юм. Тайлант онд тус албанаас тайлант онд хяналт шалгалт хийгдсэн байна.

Дотоод аудитын чиг үүрэг, түүний гүйцэтгэсэн ажлын талаар ойлголт олж авснаар дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах шаардлагагүй гэж үзлээ.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Баяннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч нь 2023 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккрузл сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн байна.

Сангийн сайдын 2023 оны 65 дугаар “Хөтөлбөр батлах тухай” тушаалаар аккрузл суурьт УСНББОУС-ыг нэвтрүүлэх дунд хугацааны хөтөлбөрийг баталсан байна.

Байгууллагын мөрдөж буй нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичгийн талаар

Баяннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан бэлтгэхтэй холбоотой Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиггүй байна.

3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд

Баяннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланг Сангийн сайдын 2015 оны 341 дугаар тушаалаар баталсан “Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, тодруулга бэлтгэх заавар”-ын дагуу бэлтгэсэн байна..

Тайлант хугацаанд нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогод өөрчлөлт ороогүй байна.

Тайлант оны жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 1,369.4 сая төгрөгөөр буюу 24.3 хувиар өссөн байна.

Хүснэгт №1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	/сая төгрөгөөр/
			Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Мөнгөн хөрөнгө	264.3	501.1	236.8
Авлага	186.9	190.6	3.7
Бараа материал	3.0	3.1	0.1
Үндсэн хөрөнгө	647.3	674.6	27.3
Нийт хөрөнгө	1,101.5	1,369.4	267.9
Өр төлбөр	24.0	9.8	(14.2)

Баяннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Засгийн газрын хувь оролцоо /Эздийн өмч/	1,077.5	1,359.6	282.0
Өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө/өмчийн дүн	1,101.5	1,369.4	267.9

Эх сурвалж: Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан

Судалгаанаас мөнгөн хөрөнгө, авлага, бараа материал, үндсэн хөрөнгө, өр төлбөр, засгийн газрын хувь оролцоо дансдад өмнөх оны үзүүлэлтээс нөлөө бүхий өөрчлөлт гарсан байна.

3.4.1 Мөнгөн хөрөнгө

Мөнгөн хөрөнгийн дансны эцсийн үлдэгдэл 501.1 сая төгрөг болж, өмнөх оноос 236.8 сая төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт 2. Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэл

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	/сая төгрөгөөр/
			Өсөлт (+), Бууралт (-)
Кассад байгаа бэлэн мөнгө	-	-	-
Банканд байгаа бэлэн мөнгө	264.3	501.1	236.8
Төгрөг	264.3	501.1	236.8
Төрийн сангийн харилцах	264.3	501.1	236.8
Арилжааны банк дахь харилцах	-	-	-
Дүн	264.3	501.1	236.8

Эх сурвалж: Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан

Мөнгөн хөрөнгө данс оны эхний үлдэгдэлтэй 236.8 сая төгрөгөөр өссөн нь орон нутгийн ерөнхий орлогын данс, ОНХС, ХХС-ийн мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэл нэмэгдсэнтэй холбоотой, байна. Орон нутгийн ерөнхий орлогын данс 91.2 сая төгрөгийн, ОНХС-гийн данс 295.7 сая төгрөгийн, Хоршоо хөгжүүлэх сангийн данс 114.1 сая төгрөгийн үлдэгдэлтэй байна.

Аудитын илрүүлэлт:

- Мөнгөн хөрөнгө данстай холбоотой зөрчил гараагүй.

3.5.2 Авлага

Авлага дансны эцсийн үлдэгдэл 190.6 сая төгрөг болж, өмнөх оноос 3.7 сая төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт 3. Авлагын үлдэгдэл

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	/сая төгрөгөөр/
			Өсөлт (+), Бууралт (-)
Ажиллагчтай холбогдсон авлага	3.2	3.3	0.1
Төлбөртэй үйлчилгээний авлага	-	-	-
Татаас, санхүүжилтийн авлага	3.4	3.4	-
Зээлийн хүүгийн авлага	-	-	-
Татаас, санхүүжилтийн авлага			-
Байгууллагаас авах авлага			-
Хувь хүмүүсээс авах авлага	180.3	183.8	3.6
Дүн	186.9	190.6	3.7

Эх сурвалж: Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан

Авлагын дансны үлдэгдэл өмнөх оноос 3.7 сая төгрөгөөр өссөн нь хувь хүмүүсээс авах авлага 3.6 сая төгрөгөөр нэмэгдсэн нь Хоршоо хөгжүүлэх сангаас зээл олгосон, сумын ИТХ-

Баяннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

ын ажиллагсадтай холбоотой авлага 0.1 сая төгрөгөөр нэмэгдсэнтэй холбоотой байна. Тайлант онд ХХС-гийн эргэн төлөлтөөс 64.0 сая төгрөгийн зээл олгосон байна.

Аудитын илрүүлэлт:

- *Авлага данстай холбоотой зөрчил гараагүй.*

3.5.3 Урьдчилгаа

Урьдчилж гарсан зардал дансанд өөрчлөлт ороогүй байна.

3.5.4 Бараа материал

Бараа материалын дансны эцсийн үлдэгдэл 3.1 сая төгрөг болж, өмнөх оноос 0.1 сая төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт 5. Бараа материалын үлдэгдэл

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	/сая төгрөгөөр/	
		Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Хангамжийн материал	3.0	3.1	0.1
Бичиг хэргийн материал	0.2	0.2	0.1
Сэлбэг хэрэгсэл	1.1	1.1	-
Түлш, шатах тослох материал	1.1	1.1	0.0
Бусад хангамжийн материал	-	-	-
Мал амьтад	0.8	0.8	-
Дүн	3.0	3.1	0.1

Эх сурвалж: Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан

Бараа материалын данс 0.1 сая төгрөгөөр өссөн нь сумын ЗДТГ-ын бичиг хэргийн материалын үлдэгдэл нэмэгдсэнтэй холбоотой байна.

Аудитын илрүүлэлт:

Бараа материал данстай холбоотой зөрчил гараагүй.

3.5.5 Бусад эргэлтийн хөрөнгө:

Нөөцийн бараа оны эхэн, эцэст үлдэгдэлгүй.

3.5.6 Үндсэн хөрөнгө

Үндсэн хөрөнгийн дансны эцсийн үлдэгдэл цэвэр дүнгээр 1,247.6 сая төгрөг болж, өмнөх оноос 46.3 сая төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт 7. Үндсэн хөрөнгийн үлдэгдэл

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	/сая төгрөгөөр/	
		Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Биет хөрөнгө	624.9	647.8	22.9
Барилга, байгууламж, орон сууц	416.3	418.8	2.6
Авто-тээврийн хэрэгсэл	25.9	31.3	5.4
Машин тоног төхөөрөмж(компьютер)	38.1	39.8	1.7

Баяннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	7.2	7.4	0.2
Зам, гүүрийн байгууламж	5.8	5.8	-
Бусад үндсэн хөрөнгө	131.3	144.4	13.1
Ном	0.3	0.3	-
Биет бус хөрөнгө	22.4	26.8	4.4
Программ хангамж	-	-	-
Бусад биет бус хөрөнгө	22.4	26.8	4.4
Дүн	647.3	674.6	27.3

Эх сурвалж: Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан

Үндсэн хөрөнгийн данс 27.3 сая төгрөгөөр өссөн нь ЗДТГ-ын төсвийн хөрөнгөөр худалдан авсан хөрөнгө болон аймаг, сумын ОНХС-гийн үнэ төлбөргүй хүлээн авсан хөрөнгөөр нэмэгдсэнтэй холбоотой байна.

Аудитын илрүүлэлт:

- ТТЗ-ийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангаар үндсэн хөрөнгө данстай холбоотой зөрчил гараагүй.

3.5.7 Өр төлбөр

Өр төлбөр дансны эцсийн үлдэгдэл 9.8 сая төгрөг болж, өмнөх оноос 14.2 сая төгрөгөөр буурсан байна.

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Өглөг	5.1	1.2	(3.9)
Ажилчидтай холбогдсон өглөг	5.1	1.2	(3.9)
Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг	-	-	-
Бусад өглөг	18.9	8.6	(10.3)
Байгууллагад төлөх өглөг	18.9	8.6	(10.3)
Хувь хүмүүст төлөх өглөг	-	-	-
Дүн	24.0	9.8	(14.2)

Өглөгийн дансны үлдэгдэл өмнөх оноос 14.2 сая төгрөгөөр буурсан нь ОНХС 3.1 сая, сумын ЗДТГ 11.5 сая төгрөгөөр өглөгөө бууруулж, ИТХ-ын өмнөх оны өглөг 0.5 сая төгрөгөөр нэмэгдсэн байна.

3.5.10 Засгийн газрын хувь оролцоо

Засгийн газрын хувь оролцоо дансны эцсийн үлдэгдэл 1,359.6 сая төгрөг болж, тайлант оны үр дүнгийн хэмжээгээр 282.0 сая төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт 9. Засгийн газрын хувь оролцоо

/ сая төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	410.3	410.3	-
Хуримтлагдсан үр дүн	494.8	804.4	309.6
Өмнөх үеийн үр дүн	4,721.5	522.4	(4,199.1)
Тайлант үеийн үр дүн	(4,226.7)	282.0	4,508.8
Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	172.4	144.8	(27.6)

Баяннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Дүн	1,077.5	1,359.6	282.0
-----	---------	---------	-------

Эх сурвалж: Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан

3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.5.1 Төсвийн төлөвлөлт

Баяннуур сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн хэрэгжүүлэх 5 хөтөлбөрт зориулан 2,025.5 сая төгрөгийн төсөв батлагдсанаас 1,573.7 сая төгрөгийг урсгал зардалд, 451.8 сая төгрөгийг хөрөнгийн зардалд зарцуулахаар батлагджээ.

Нийт зардлын 1,115.2 сая төгрөгийг улсын төсвийн санхүүгийн дэмжлэгээр, 503.0 сая төгрөгийг сумын орон нутгийн төсвийн орлогын санхүүжилтээр, 287.4 сая төгрөгийг Орон нутгийн хөгжлийн сангаас, 120.0 сая төгрөгийг үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжүүлэхээр төлөвлөжээ.

3.5.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Баяннуур сум нь 2023 онд гүйцэтгэлээр нийтдээ 1,807.7 сая төгрөгийн санхүүжилтийн орлого бүрдүүлснээс улсын төсвөөс 1,115.2 сая төгрөгийн санхүүгийн дэмжлэг авч, сумын орон нутгийн төсвөөс 319.0 сая төгрөгийн, Орон нутгийн хөгжлийн сангаас 287.4 сая төгрөгийн санхүүжилт хүлээн авч, үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос 86.1 сая төгрөгийн орлого бүрдүүлжээ.

Орон нутгийн төсвийн орлогын бүрдүүлэлттэй холбоотой 141.8 сая төгрөгийн санхүүжилтийг дутуу авч, оны эцэст орон нутгийн төсвөөс авсан санхүүжилтээс 42.2 сая төгрөгийг төвлөрүүлж, үндсэн үйл ажиллагааны орлого /Хоршоо хөгжүүлэх сан/ 53.8 сая төгрөгөөр тасарсан үзүүлэлттэй байна.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 1,641.6 сая төгрөг буюу 81.0 хувьтай байгаа нь төвлөрүүлсэн болон дутуу авсан санхүүжилт, тасарсан орлого, эхний үлдэгдлээс зарцуулсантай холбоотой байна.

Сумын орон нутгийн төсвийн орлогын талаар:

Хоршоо хөгжүүлэх сангийн зээлийн эргэн төлөлтөөс үндсэн үйл ажиллагааны орлогод 66.2 сая төгрөгийн орлого бүрдүүлж, сумын ОНХС-гийн өмнөх оны төсвөөр худалдаж авсан тэжээлийг худалдсанаас туслах үйл ажиллагааны орлогод 19.9 сая төгрөгийн орлого оруулсан байна.

Аймгийн ИТХ-ын 2022 оны “Орон нутгийн төсөв батлах тухай” 132 дугаар тогтоолоор Баяннуур сумын 2023 оны орон нутгийн төсвийн орлогын төлөвлөгөөг 336.3 сая төгрөгөөр баталж, Аймгийн ИТХ-ын хуралдааны “2022 оны төсөвт тодотгол хийх тухай” 2023 оны 192 дугаар тодотголоор 345.5 сая төгрөгөөр буюу 9.2 сая төгрөгөөр нэмэгдүүлж баталсан байна.

Сумын ИТХ-ын 2023 оны 52 дугаар хуралдааны тогтоолоор 2023 орлогын төлөвлөгөөг 345.5 сая төгрөгөөр хэвээр нь баталжээ. Мөн аудитын зөвлөмжийн дагуу сумын ИТХ-ын 2023 оны 51 дүгээр хуралдааны тогтоолоор малын тоо толгойн албан татварын төлөвлөгөөг 49.3 сая төгрөгөөр баталсан байна.

Баяннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Гүйцэтгэлээр сумын орон нутгийн төсвийн орлогод нийтдээ 387.9 сая төгрөгийн орлого оруулж, төлөвлөгөө 7.5 сая төгрөгөөр буюу 1.2 хувиар тасарсан байна. Цалин хөлс түүнтэй адилтгах орлогын татварын орлогоос ХХОАТ-ын буцаан олголтод 48.4 сая төгрөг олгосон байна.

Хүснэгт №2 Орон нутгийн орлогын төлөвлөгөө, гүйцэтгэл /сая төгрөг/

Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Өсөлт/+, бууралт /-/	Дүнд эзлэх хувь
I.Татварын орлого	380.7	376.0	(4.7)	98.8
II.Татварын бус орлого	14.1	11.3	(2.7)	80.4
Нийт дүн	394.8	387.3	(7.5)	98.1

Эх сурвалж: Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан

Орон нутгийн орлого төлөвлөгөө тасрахад үйл ажиллагааны орлогын албан татвар 27.9 сая, үл хөдлөх хөрөнгийн татвар 1.9 сая, малд ногдуулах албан татвар 12.8 сая, улсын тэмдэгтийн хураамж 5.1 сая, ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр 10.1 сая, газрын төлбөр 5.5 сая, хүү, торгуулийн орлого 2.7 сая төгрөгөөр тасарч, цалин хөлсний орлогоос 67.2 сая, хадгаламжийн хүүгийн орлогоос суутгасан албан татвар буюу хөрөнгийн орлого 10.6 сая, хөрөнгө борлуулсны орлого 0.8 сая, бууны албан татвар 0.7 сая, ойн нөөцийн төлбөр 1.6 сая төгрөгөөр давж биелэгдсэн нь орон нутгийн орлого бүрдүүлэхэд голлон нөлөөлсөн байна. Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр, хог хаягдлын хураамж 100 хувь тасарсан байна.

Орон нутгийн ерөнхий орлогын 910 тоот дансанд оны эхэнд 20.4 сая төгрөгийн үлдэгдэлтэй ба Орон нутгийн орлогын дансуудаар 387.3 сая төгрөгийн татварын орлого оруулж, орон нутгийн төсвийн төвлөрүүлэлтийн орлогоос 43.7 сая төгрөгийн санхүүжилтийн орлого төвлөрч, оны эцэст орон нутгийн төсвийн ерөнхий орлогын 910 тоот дансанд 91.2 сая төгрөгийн үлдэгдэлтэй гарчээ.

Хүснэгт №3 Төсвийн байгууллагуудын төсвийн гүйцэтгэлтийн талаар:

/сая төгрөг/

Д/д	Байгууллагын нэр	Батлагдсан төсөв	Гүйцэтгэл	Хэтрэлт, хэмнэлт
1	Сумын ИТХ	106.5	101.9	(4.6)
2	Сумын ЗДТГ	599.9	594.1	(5.8)
3	Ерөнхий боловсролын 1-р сургууль	484.4	466.9	(17.5)
4	Ерөнхий боловсролын 2-р сургууль	26.3	24.5	(1.8)
5	Ерөнхий боловсролын 3-р сургууль	16.5	15.5	(1.0)
6	Хүүхдийн цэцэрлэг	80.6	70.4	(10.2)
7	Соёлын төв	88.4	88.0	(0.4)
8	Эрүүл мэндийн төв	51.0	50.1	(0.9)
9	ОНХСан	451.9	330.0	(121.9)
10	СХС	120.0	66.2	(53.8)
	Нийт дүн	2,025.5	1,807.6	(217.9)

Эх сурвалж: Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан

Баяннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Судалгаанаас харахад сумын ИТХ, ЗДТГ-ын төлөвлөснөөс бага гүйцэтгэлтэй гарсан нь төсвийн зарлагын төлөвлөлттэй холбоотой байна. ОНХС, ХХС-гийн төсөв нь гүйцэтгэлтэй холбоотой бага гүйцэтгэлтэй гарчээ.

Боловсролын байгууллагууд 30.5 сая, Эрүүл мэндийн төв 0.9 сая, Соёлын төв 0.4 сая төгрөгөөр тогтмол зардлын төсвийг хэмнэсэн байна.

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

3.5.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Баяннуур сумын Засаг даргын тамгын газар нь 6.5 сая төгрөгийн нэмэлт санхүүжилт авч урамшуулалд 0.7 сая төгрөгийг, тээвэр шатахууны зардалд 3.4 сая төгрөгийг, шуудан холбооны зардалд 0.8 сая төгрөгийг зарцуулж, 1.5 сая төгрөгийг төсөвт төвлөрүүлсэн байна.

Нэмэлт төсвийн гүйцэтгэл, орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.6-д харуулав.

3.5.4 Төсөл хөтөлбөрийн үе шат, хүрэх үр дүн

Баяннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч нь 2023 онд төсөл хөтөлбөр хэрэгжүүлээгүй байна.

4. АУДИТЫН ТАЙЛАН

4.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана” гэж заасны дагуу Баяннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд аудит хийгдэх байгууллага, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал, аудитаар илрүүлсэн буруу илэрхийлэл, түүнийг шийдвэрлэсэн байдал, дараагийн аудитаар анхаарах асуудал болон аудиторын дүгнэлт, дүгнэлтийн үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав.

Аудитыг аймаг дахь Төрийн аудитын газрын аудитор Б.Үүрийнтуяа гүйцэтгэж, хяналтыг аудитын менежер Х.Женисбек, дарга, тэргүүлэх аудитор Ж.Айгүл нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Баяннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2023 оны санхүүгийн тайланг 2024 оны 3 дүгээр сарын 05-ны өдрийн 01/51 дугаартай албан бичгээр ирүүлсэн байна.

4.2 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр нийт зардлыг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэлийг дунд гэж үнэллээ.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг Баяннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлангийн нийт хөрөнгө 1,101.5 сая төгрөгөөс 1.5

Баяннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

хувиар буюу 16.5 сая төгрөгөөр тогтоосныг аудитын явцад дахин хянаж шинэчлэн тогтоох шаардлагагүй гэж үзсэн.

4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт

Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль хэрэгжиж эхэлсэнтэй холбоотойгоор сумын төсөв байгууллагууд Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль хэрэгжиж эхэлсэнтэй батлагдсан төсөвтөө багтаан үйл ажиллагаа явуулсан байна.

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилтийг шалгах асуудлын хүрээнд үйл ажиллагаатай хамааралтай 2 шалгуурт алдаа, зөрчил илрээгүй байна.

4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБООУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайланд өгөх аудиторын дүгнэлтээс тусад нь салгах хэрэгтэй гэж заасан байна.

4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Баяннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн Шилэн дансны мэдээллүүдийн хэрэгжилтийг шалгахад Засаг даргын захирамжаар тайлант онд төсөв, өмч, хөрөнгө зарцуулах холбоотой Хоршоо хөгжүүлэх сангаас 64.0 сая төгрөгийн зээл, Орон нутгийн хөгжлийн сангаас 139.9 сая төгрөгийн засаг даргын захирамжаар олгосон шийдвэрүүдийг шилэн дансанд байршуулаагүй байна. Шилэн дансанд мэдээлсэн байдлын хэрэгжилтийн хувь 79.6%-тай байна.

Шийдвэрлэсэн нь:

Шилэн дансны тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1-д “Энэ хуулийг хэрэгжүүлэхэд дараах зарчмыг баримтална....”, 6 дугаар зүйлийн 6.4-т “Энэ хуулийн 3.1.1, 3.1.2-т заасан байгууллага дараах мэдээллийг долоо хоногийн дотор мэдээлнэ....” заасны дагуу мэдээллийг хугацаанд мэдээлж ажиллах талаар зөвлөмж өгөв.

Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийн түвшинд хэрэгжүүлсэн горим сорилд үндэслэн шилэн дансанд байршуулсан мэдээлэл нь шилэн дансны тухай хууль тогтоомжийн холбогдох заалттай нийцээгүй гэж дүгнэлээ.

4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

4.5.1 Завсрын аудитын талаар

Баяннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчид завсрын аудит хийгдээгүй.

4.5.2 Өмнөх аудитын мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний үр дүн

Баяннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Баяннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар зөвлөмж өгдөөгүй байна.

Баян-Өлгий аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2022 оны нэгдсэн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлангаар сумын Засаг дарга нарт “Малын татвараас орох орлогыг үндэслэлтэй төлөвлөж, сумын ИТХ-аар батлуулж, орлогыг сумын төсвийн орлогод бүрэн төвлөрүүлж ажиллах” талаар зөвлөмж өгөгдсөн байна. Баяннуур сумын ИТХ-ын 2023 оны 51 дүгээр хуралдааны тогтоолоор малын тоо толгойн албан татварын орлогын төлөвлөгөөг 49.3 сая төгрөгөөр баталсан байна.

4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал гараагүй байна.

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд харьяа 2 төсвийн байгууллага, 2 тусгай сангийн санхүүгийн тайлан нэгтгэгдсэнээс 1 байгууллагад дүгнэлт гаргаж, 1 байгууллага, 2 сангийн санхүүгийн тайланг түүвэрт хамруулсан.

Ерөнхий боловсролын сургуулиуд, Хүүхдийн цэцэрлэг, Соёлын төв, Эрүүл мэндийн төвд орон нутгийн төсвөөс олгосон тогтмол зардлын санхүүжилтийг нэгтгэлд хамруулсан байна.

Аудитад хамрагдсан харьяа байгууллагуудаас Засаг даргын тамгын газрын санхүүгийн тайланд “Өөрчлөлтгүй” дүгнэлт өгсөн. Сумын ИТХ, Орон нутгийн хөгжлийн сан, Сум хөгжүүлэх сангийн тайланг түүвэрт хамруулж үзсэн.

Харьяа байгууллагуудын санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар нийт 248.1 сая төгрөгийн алдаа, зөрчил илэрснээс 36.5 сая төгрөгийн залруулга хийгдэж, 88.1 сая төгрөгийн зөрчил арилгах албан шаардлага, 123.5 сая төгрөгийн зөрчил¹ илэрч зөвлөмж өгөгдсөн.

Хүснэгт №4: Төсөвт байгууллагуудын алдаа зөрчлийн нэгтгэл

/сая төгрөгөөр/

д/д	Аудитад хамрагдсан байгууллагын нэр	Нийт алдаа, зөрчлийн		Үүнээс							
				Залруулга		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
		Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
1	Баяннуур сумын Засаг даргын тамгын газар	8	160.0	4	36.5					4	123.5
2	Баяннуур сумын Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал	-	-								
3	Баяннуур сумын ОНХСан	-	-								
4	Баяннуур сумын Хоршоо хөгжүүлэх сан	1	88.1					1	88.1		
Нийт дүн		9	248.1	4	36.5	-	-	1	88.1	4	123.5

Эх сурвалж: Аудитын зөрчлийн мэдээ

¹ Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

Санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн залруулга

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн санхүүгийн тайлангийн аудитаар нийт 44.9 сая төгрөгийн алдаа² илэрч 44.9 сая төгрөгийн алдааг аудитын явцад залрууллаа. Залруулсан алдаа:

- ТТЗ-ийн санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайлангийн үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих орлогыг 5.6 сая төгрөгөөр дутуу тайлагнаж ирүүлсэн.
- Сумын 2023 оны орон нутгийн орлогын гүйцэтгэлийг хадгаламжийн хүүгийн орлогоос суутгасан албан татвар буюу хөрөнгийн орлогын гүйцэтгэлийг 38.4 сая төгрөгөөр буруу тайлагнасан, бусад нэр заагдаагүй орлогын гүйцэтгэлийг 0.8 сая төгрөгөөр илүү тайлагнаж ирүүлснийг тус тус залруулсан.

Аудитаар нийт 203.9 сая төгрөгийн зөрчил³ илэрч 2 заалттай зөвлөмж өгсөн.

1. Төлбөрийн акт

Акт тогтоогдоогүй.

5.2 Албан шаардлага

Албан шаардлага өгөгдөөгүй.

5.3 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1. Хууль тогтоомжийн хэрэгжилттэй холбоотой асуудал

1.1.Илрүүлэлт:

Баяннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн Шилэн дансны мэдээллүүдийн хэрэгжилтийг шалгахад Засаг даргын захирамжаар төсөв, өмч, хөрөнгө зарцуулах холбоотой Хоршоо хөгжүүлэх сангаас 64.0 сая төгрөгийн зээл олгосон, Орон нутгийн хөгжлийн сангаас 139.9 сая төгрөг олгосон шийдвэрүүдийг шилэн дансанд байршуулаагүй байна. Шилэн дансанд мэдээлсэн байдлын хэрэгжилтийн хувь 79.6%-тай байна.

Өгсөн зөвлөмж:

Засаг даргын захирамжаар Хоршоо хөгжүүлэх сангаас 64.0 сая төгрөгийн зээл олгосон, Орон нутгийн хөгжлийн сангаас 139.9 сая төгрөг олгосон шийдвэрийг шилэн дансанд нөхөн байршуулж зөрчлийг арилгах, Шилэн дансны тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1-д “Энэ хуулийг хэрэгжүүлэхэд дараах зарчмыг баримтална.....”, 6 дугаар зүйлийн 6.4-т “Энэ хуулийн 3.1.1, 3.1.2-т заасан байгууллага дараах мэдээллийг долоо хоногийн дотор мэдээлнэ....” заасны дагуу мэдээллийг хугацаанд мэдээлж ажиллах.

2. Санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тодруулгатай холбоотой асуудал

2.1. Илрүүлэлт:

Төсвийн тухай хуулийн 54 дүгээр зүйлийн 54.4, 54.5-д зааснаар ТТЗ-ийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, нэгдсэн төсвийн гүйцэтгэлтэй холбоотой тодруулга, танилцуулгыг иж бүрэн гаргаж ирүүлээгүй байна.

² Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулах, буруу тусган илэрхийлэх, үүнд, математик үйлдлийн алдаа, НББ-ийн бодлогыг мөрдөхөд гарсан алдаа, бодит байдлыг буруу тайлбарласан /буруу ойлгосон/, хайнга хандсан /мартсан, тэмдэглээгүй орхисон/,

³ Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

Баяннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Өгсөн зөвлөмж:

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, нэгдсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлантай холбоотой тодруулга, танилцуулгыг Төсвийн тухай хуулийн 54 дүгээр зүйлийн 54.4, 54.5-д зааснаар иж бүрэн гарган ирүүлж байх.

Дээрх зөвлөмжийн мөрөөр авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөг аудитын тайланг хүлээн авснаас хойш 30 хоногийн дотор, зөвлөмжийн биелэлтийг 2024 оны 10 дугаар сарын 10-ны өдрийн дотор Баян-Өлгий аймаг дахь Төрийн аудитын газарт тус тус ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
							Залруулсан		Залруулаагүй			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайлангийн үзүүлэлтийг үнэн зөв тайлагнаагүй	1	5,632.0			1	5,632.0	1	5,632.0				
Орон нутгийн орлогын гүйцэтгэлийн илүү тайлагнаж ирүүлсэн.	1	39,239.9			1	39,239.9	1	39,239.9				
Дүн	2	44,871.9			2	44,871.9	2	44,871.9				

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
									Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
ТТЗ-ийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн тодруулга, танилцуулгыг иж бүрэн гаргаж ирүүлээгүй.	1	-					1	-				
Дүн	1	-					1	-				

Баяннуур сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс					
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил								
Төсөв, өмч, хөрөнгө, мөнгө зарцуулахтай холбоотой гарсан шийдвэрийг шилэн дансанд байршуулаагүй	2	203,900.0					2	203,900.0
Дүн	2	203,900.0					2	203,900.0
Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль тогтоомжтой холбоотой зөрчил								
Дүн								
Нийт дүн	2	203,900.0					2	203,900.0